

Förslag till yttrande angående remiss av kraftledning Plenninge–Odensala

Knivsta kommun vill inledningsvis framföra att det är positivt och viktigt för kommunen att föreslå investeringar i transmissionsnätet för framtida driftsäkerhet och ökad kapacitet i Uppsalaområdet kommer till stånd. Satsningen säkerställer elsäkerhet för Knivsta kommuns invånare och näringsliv samt möjliggör kommunens planerade samhällbyggnadsutveckling. Samtidigt är det viktigt att dragningen av de nya kraftledningarna innebär god hantering av de värden som finns (exempelvis skyddad natur) samt möjliggör en fortsatt utveckling av kommunen.

Tidigare yttrande i samrådsskedet

Knivsta kommun har tidigare yttrat sig i samrådet för ärendet (SUN-2022/205). Kommunen ansåg då underlaget som presenterades bristande i beskrivningarna över utformning, placering och konsekvenserna av detta. Detta gjorde det svårt att bilda sig en uppfattning om eventuella konsekvenser.

Knivsta kommun ansåg exempelvis att endast en fjärdedel av föreslagen ledningsgata kunde anses ligga inom befintlig gata samt att det saknades motivering för att frångå den befintliga ledningsgatan. Vidare ansåg kommunen att underlaget saknade motivering kring lokalisering vid bland annat Halmby och Mora stenar.

Gällande kulturmiljövärden ansåg kommunen att värdena vid kommunens riksintressen inte hanterades inom samrådsunderlaget. Knivsta kommun instämde heller inte i Svenska kraftnäts bedömning om hur högt värde kulturmiljön (riksintresse C45) har vid trafikplats Brunby gällande kopplingarna till Valloxen. Detta gäller även landskapsbilden på samma plats.

För naturmiljövärden ansåg Knivsta kommun att det inte gick att göra en närmare bedömning av eventuella konsekvenser innan en naturvärdesinventering har tagits fram. I naturvärdesinventeringen önskade kommunen att kantzoner och spridningssamband särskilt skulle utredas. Utöver detta ville kommunen åter understryka att de nya ledningarna inte ansågs placeras i befintlig ledningsgata och att detta kan komma att påverka naturmiljön i kommunen.

Knivsta kommun instämde inte i bedömningarna gällande påverkan på rekreation och friluftsliv, utan ansåg att denna är högre än angett. Kommunen ville lyfta betydelsen av orörda kantzoner och buffertmiljöer mot exempelvis E4:an som viktiga för kvaliteten i områden för rekreation och friluftsliv.

Ett kompletterande samråd för sträckningen förbi Halmby genomfördes under höst och vinter 2022. Knivsta kommun förordade delsträcka A eller B. Dessa ansågs ha minst påverkan på kommunens planeringsförutsättningar, exempelvis gällande planerad ny trafikplats. Alternativ B valdes sedan som sträcka av Svenska kraftnät. Dock framhölls att kommentarer i det tidigare yttrandet kvarstod angående barriäreffekter samt natur- och kulturmiljövärden i området.

Synpunkter på angivet remissunderlag från Energimarknadsinspektionen

Bebyggelse och boendemiljö

Knivsta kommun anser att den sammantagna påverkan på bebyggelse och boendemiljö under byggfasen inte kan anses bli liten till måttlig utan bör anges som en högre påverkansgrad i miljökonsekvensbeskrivningen. Detta på grund av skrivningen i miljökonsekvensbeskrivningen som lyder:

Detta innebär att bygg- och rivningsfasen kommer att påverka närboende och landskapsbilden under en längre tid och medföra direkta miljöeffekter för enskilda personer som bor nära där arbete utförs.

En längre tid av direkta miljöeffekter för kommunens boende kan inte anses som en liten påverkan. Knivsta kommun uppmanar därför Svenska kraftnät att återkomma med förtydliganden kring hur påverkansfaktorer så som buller och luftföroreningar ska minimeras under byggfasen. I miljökonsekvensbeskrivningen saknas tydliga exempel angående detta.

Gällande visuell påverkan anser kommunen att det är positivt att Svenska kraftnät planerar att förlägga de nya ledningarna så nära befintliga som möjligt. Knivsta kommun vill fortsatt uppmana Svenska kraftnät att placera de nya ledningarna i befintlig ledningskorridor i så stor grad som möjligt.

Magnetfält

Knivsta kommun ser positivt på Svenska kraftnäts bedömning om att inga bostadshus, grundskole- eller förskolebyggnader kommer att påverkas av magnetfält större än utredningsnivån 0,4 μ T. Kommunen vill uppmana Svenska kraftnät att fortsätta bevaka forskning och riktlinjer kring magnetfält och dess påverkan i syfte om att framgent kunna säkerställa god livsmiljö för kommunens boende.

Stads- och landskapsbild

Då exakt stolpplacering inte anges i underlaget är det fortsatt svårt att säga något om ansedd påverkan på stads- och landskapsbilden i detalj.

Knivsta kommun vill dock trycka på behovet av att stolparnas placering projekteras med omsorg även i de områden som inte berörs av riksintressen. Exempelvis bör inte öppna landskap brytas upp visuellt av nya stolpar där det kan undvikas.

Svenska kraftnät anger att föreslagen ledning passerar i ett av infrastruktur redan påverkat landskap. Knivsta kommun håller med om detta men vill understryka att det inte är en anledning att fragmentisera stads- och landskapsbilden ytterligare. Svenska kraftnät bör återkomma med tydligare information kring hur åtgärder kommer att utformas för att minska denna risk.

Miljökonsekvensbeskrivningen anger att den sammanvägda bedömningen gällande stads- och landskapsbild har högt värde. Därför anser Knivsta kommun Svenska kraftnäts bedömning om att konsekvenserna är måttliga gällande visuella värden som motsägelsefull. Den av Svenska kraftnät angivna höga påverkan på landskapsbilden torde ge en högre bedömning gällande konsekvenser av den nya ledningsdragningen.

Naturmiljö

Även kring naturmiljön anger miljökonsekvensbeskrivningen att utbyggnadsförslaget går igenom i viss mån påverkat landskap. Knivsta kommun vill återigen understryka att detta inte fråntar Svenska kraftnät ansvar kring att bibehålla befintliga värden i så stor utsträckning som möjligt.

Att föreslagen dragning går i eller parallellt med befintlig ledningsgata är positivt. Förutsatt att ny ledning projekteras med omsorg och hänsyn till kommunens skyddade naturområden samt områden med höga naturvärden anses åtgärderna för minskad påverkan överensstämja med Svenska kraftnäts bedömning.

Knivsta kommun önskar exempelvis att stolpplacering utförs i så nära anslutning befintliga stolpar som möjligt. Detta för att minska påverkan på landskapet och risken för fragmentisering. Kommunen understryker fortsatt vikten av att visa hänsyn gentemot arters spridningskorridorer och deras samband.

Det är viktigt att Svenska kraftnät för dialog tillsammans med kommunen om lämpliga åtgärder så att skada inte tillkommer värdefull naturmiljö.

Kulturmiljö

Knivsta kommun vidhåller fortsatt att det område kring trafikplats Brunnby och Valloxen som ingår i riksintresse C45 för kulturmiljö har ett högre värde än Svenska kraftnäts bedömning. Kommunen motsäger sig inte föreslagen dragning förutsatt att föreslagna åtgärder om att dra ny ledning i befintlig korridor åtföljs.

Till följd av ansett kulturmiljövärde anser dock kommunen fortsatt att vidare åtgärder behövs. Likt Länsstyrelsens samrådsyttrande anser även Knivsta kommun att anpassning kring lokalisering och utformning av ledningsstolpar är viktigt i denna del.

Kommunen önskar exempelvis att stolpar placeras så att den siktlinje inom riksintresse C45 som finns från Ar till Valloxen inte påverkas. Detta innebär att stolpar ej bör placeras i närheten av Brunnby trafikplats i så stor utsträckning som möjligt.

Knivsta kommun instämmer med Svenska kraftnäts bedömning i miljökonsekvensbedömningen om att påverkan på kulturmiljön blir stora. Kommunen önskar därmed fortsatt dialog i frågan med syfte att säkerställa att värdena inte förvanskas.

Knivsta kommun vill även informera Svenska kraftnät och Energimarknadsinspektionen om att en inventering av kommunens kulturmiljöer pågår och kommer att utgöra underlag till arbetet med kommande översiktsplan.

Rekreation och friluftsliv

Det är viktigt att de föreslagna åtgärderna för att minska störningar för rekreation och friluftsliv tydligt påvisas under byggfasen. Detta gäller exempelvis att alternativa passager för Upplandsleden med flera ska synliggöras fysiskt på plats men även i information på relevant hemsida. Knivsta kommun önskar ha en nära dialog i arbetet för att kunna informera boende och aktiva inom kommunen om tillgänglighet under denna period. Om detta åtföljs så som beskrivet i miljökonsekvensbeskrivningen anser kommunen att föreslagna åtgärder under byggfas är fullgoda.

Knivsta kommun håller inte med om att konsekvenserna av ny ledningsdragning till största delen endast rör visuella värden. Rekreation och friluftsliv baseras på kumulativa effekter rörande kulturmiljö, naturmiljö, det visuella landskapet samt miljökvaliteter så som buller och luftkvalitet.

Kommunen önskar att Svenska kraftnät återkommer med förtydliganden om varför stolpar behöver placeras tätare än för befintlig ledning förbi Mora stenar. Detta då det i miljökonsekvensbeskrivningen anges påverka upplevelsevärdena på platsen.

Miljökonsekvensbeskrivningen anger påverkan på det tilltänkta naturreservatet för Kölängen som sammantaget liten. Knivsta kommun instämmer i detta förutsatt att föreslagna åtgärder åtföljs. Detta innebär att ny ledning dras i befintlig korridor.

Naturresurshållning

Knivstas skogs- och jordbruk är värdefulla näringar och om näringsidkarnas områden fragmenteras i allt för många mindre delar till följd av kraftledningen riskerar detta att påverka brukbarheten av marken. Knivsta kommun vill därför

uppmana Svenska kraftnät att projektera stolpplacering med hänsyn till att minska fragmentisering och barriäreffekter.

Knivsta kommun vill även informera om att kommunens framtagna jordbruksmarksutredning (2023) bedömer att berörd jordbruks- och betesmark till största del har höga till mycket höga produktionsvärden. Detta stämmer inte överens med Svenska kraftnäts bedömning om att marken har ett lågt till måttligt värde. Miljökonsekvensbeskrivningen anses därför missvisande och kommunen uppmanar Svenska kraftnät att ta detta i beaktande i kommande projektering.

Knivsta kommun önskar fortsatt dialog i frågan, både i egenskap av markägare och för att bevaka kommunens framtida stabilitet gällande resurshållning.

Mark och vatten

Knivsta kommun vill informera om att det pågår arbete med att ta fram lokalt åtgärdsprogram för Valloxen och Lövstaån. Det är viktigt att kommande ledningsdragning inte hindrar de åtgärder som är framtagna för att förbättra miljö kvalitetsnormerna i kommunen.

Infrastruktur

Fortsatt dialog önskas för den planerade nya trafikplatsen inom kommunen samt för frågor som rör projektet Fyra spår Uppsala.

Planförhållanden

Knivsta kommun vill informera om att detaljplanerna för Träfallet och Myrberget har återstartats och därmed inte längre ligger vilande. Kommunen planerar även att starta ett exploateringsprojekt för Knivstas östra entré i samband med Brunby trafikplats. Dock är exakt utbredning för projektet inte ännu utrett.

Sammanfattning

Svenska kraftnät förtydligar i samrådsredogörelsen att en lokalisering av 400 kv-ledningarna helt inom befintlig ledningsgata inte är möjlig. Knivsta kommun uppskattar detta förtydligande utifrån kommunens egna samrådsyttrande. Kommunen vill dock fortsatt uppmana Svenska kraftnät att förlägga ledningsdragning i så nära anslutning till befintlig korridor i så stor utsträckning som möjligt.

Knivsta kommun önskar se fortsatt dialog kring projekteringen av ledningsdragning och stolpplacering. Kommunen vill få möjlighet att bevaka att eventuell påverkan på kommunens identifierade värden blir så liten som möjlig.

I kommande arbete önskar kommunen även se förtydliganden kring föreslagna åtgärder för respektive temaområde. Detta då bedömningarna över konsekvenser, påverkan och befintliga värden i flera fall skiljer sig mellan Svenska kraftnät och Knivsta kommun. Generellt anser kommunen att Svenska kraftnät anger en för låg

bedömning gällande uppskattade konsekvenser av att genomföra den nya ledningsdragningen.

Knivsta kommun ser positivt på att alternativ B valdes som ledningssträckning förbi Halmby genom det kompletterande samrådet.